

Sygn. akt I C 2273/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Adam Mitkiewicz

Protokolant: Karolina Sobczuk

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko (...) S.A w W.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 19704,49 (dziewiętnaście tysięcy siedemset cztery 49/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 14019, 83 złotych od dnia 21.06.2014r. do dnia zapłaty i od kwoty 5684, 66 złotych od dnia 14.11.2014 r. do dnia zapłaty
2. W pozostałym zakresie powództwo oddala.
3. Zasądza od pozwanego (...) S.A w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 3402 (trzy tysiące czterysta dwa) złote tytułem kosztów procesu.

I C 2273/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 sierpnia 2014 r. powód P. K. wniósł przeciwko (...) S.A. w W. o zasądzenie kwoty 14 019,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych tytułem zwrotu składki ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu. W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, iż o wysokości koniecznych do poniesienia kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu powód dowiedział się dopiero przy zawarciu umowy kredytowej, natomiast przed zawarciem umowy kredytu nie był w ogóle informowany o tym, czym jest konstrukcja ubezpieczenia niskiego wkładu własnego stosowana przez bank, w szczególności o tym, iż nie będzie stroną umowy ubezpieczenia oraz, że ubezpieczenie to zabezpiecza wyłącznie interesy banku. Powód podał, iż konstrukcja umowy kredytowej zakładała, że powód będzie ponosił koszty ubezpieczenia u ubezpieczyciela wybranego przez pozwanego bank oraz w oparciu o umowę, której treść była uzgadniana wyłącznie pomiędzy pozwanym a towarzystwem ubezpieczeń, do której powód nie miał żadnego dostępu. Powód podniósł zarazem, iż nie miał uprawnień do zweryfikowania nawet samego faktu, czy pozwany przeznaczył zapłacone przez niego środki na pokrycie kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego. Powód wskazał, iż pokrył koszty ubezpieczenia niskiego wkładu przy zawarciu umowy w wysokości 5 915 zł, a nadto w dniu 10 września 2011 r. zapłacił na rzecz banku kwotę 8 104,83 zł tytułem pokrycia składki na ubezpieczenie niskiego wkładu na kolejny 3-letni okres ubezpieczenia (pozew – k. 1-5).

Na rozprawie w dniu 30 października 2014 r. powód rozszerzył swoje powództwo i wniósł o zasądzenie dodatkowo kwoty 5 684,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 października 2014 r. do dnia zapłaty (protokół z rozprawy – k. 89).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, iż powód nie udowodnił, aby zapis umowy kredytu o ubezpieczeniu niskiego wkładu nie był z nim indywidualnie uzgodniony oraz, iż stanowi klauzulę niedozwoloną. Pozwany podniósł zarazem, iż treść umowy ubezpieczenia niskiego wkładu powoda zawartej pomiędzy pozwanym Bankiem a (...) S.A. objęta jest tajemnicą przedsiębiorstwa oraz tajemnicą ubezpieczeniową i pozwany nie może jej przedstawić (odpowiedź na pozew – k. 41-46).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 czerwca 2008 r. została zawarta pomiędzy P. K. a (...) S.A. w W. umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych waloryzowany kursem (...).

Zgodnie z § 3 pkt. 3 powyższej umowy, prawnym zabezpieczeniem kredytu było ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. na 36-miesięczny okres ubezpieczenia. Jeżeli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpiła całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ubezpieczenie podlegało automatycznej kontynuacji, przy czym okres ubezpieczenia nie mógł przekroczyć 108 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nastąpiła wypłata kredytu. Kredytobiorca upoważnił mBank do pobrania środków tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia w wysokości 3,50 % różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym kredytobiorcy, a wkładem wniesionym faktycznie przez kredytobiorcę, tj. kwoty 5 915 zł oraz zwrotu kosztów kontynuacji przedmiotowego ubezpieczenia z rachunku spłaty kredytu bez odrębnej dyspozycji.

(umowa kredytu nr (...) – k. 9-18)

W dniu 4 lipca 2008 r. P. K. dokonał przelewu na rzecz (...) S.A. kwoty 5 915 zł tytułem składki ubezpieczeniowej ubezpieczenia niskiego wkładu (potwierdzenie przelewu – k. 19)

W dniu 10 września 2011 r. P. K. dokonał przelewu na rzecz (...) S.A. kwoty 8 104,83 zł tytułem odnowienia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu (potwierdzenie przelewu – k. 20).

Pismem z dnia 2 czerwca 2014 r., doręczonym dnia 6 czerwca 2014 r., P. K. wezwał (...) S.A. do zapłaty kwoty 14 019,83 zł w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania (wezwanie do zapłaty – k. 21-23, potwierdzenie odbioru – k. 24-25).

W dniu 1 września 2014 r. P. K. dokonał przelewu na rzecz (...) S.A. kwoty 5 684,66 zł tytułem odnowienia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu (potwierdzenie przelewu – k. 87).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt sprawy i wskazanych wyżej dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, a także nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd zważył co następuje:

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, iż strony zawarły umowę kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem CHF oraz fakt, iż zgodnie z § 3 pkt. 3 powyższej umowy, prawnym zabezpieczeniem kredytu miało być ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. Na tej podstawie powód dokonał trzykrotnie wpłat na rzecz pozwanego w kwotach: 5 915 zł, 8 104,83 zł oraz 5 684,66 zł tytułem składki na ubezpieczenie. Powód podnosił, iż zapis § 3 pkt. 3 umowy kredytu o ubezpieczeniu niskiego wkładu kredytu stanowi klauzulę niedozwoloną, jak również kwestionował faktyczne zawarcie umowy ubezpieczenia pomiędzy pozwanym a (...)Polska.

W kontekście powyższego Sąd zważył, że jedną z podstawowych zasad procesu cywilnego jest zasada kontrydiktoryjności. Sprowadza się ona do tego, iż ten kto, powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie. Przytoczona zasada wynika z treści art. 6 k.c., wedle którego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ponadto stosownie do art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Art. 232 k.p.c. stanowi natomiast, że strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Wreszcie na mocy art. 233 § 2 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Mając na uwadze powyższe regulacje należy zgodzić się ze spostrzeżeniami zawartymi w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r. I ACa 1320/11, zgodnie z którymi jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie jej żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał.

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, iż ciężar udowodnienia roszczenia spoczywał na powodzie. Podkreślić przy tym należało, że jak zauważono w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2010 r. I BU 8/10, wykrycie prawdy przez Sąd ogranicza się w zasadzie do przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez strony (art. 6 k.c.), zasada prawdy materialnej nie może bowiem przekreślać kontrydiktoryjności procesu, gdyż - ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 r., sygn. akt IV CSK 71/09, przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach sprawy, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach; strony nie można zmusić do ich podjęcia. O tym, co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decydują przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego.

W niniejszej sprawie dochodzone roszczenie zostało przez stronę powodową udowodnione. Powód wykazał, iż dokonał wpłat z tytułu składki na ubezpieczenie, którego stroną miał być pozwany (...) S.A. Powód kwestionował nie tylko prawo pozwanego do zawarcia zapisu § 3 pkt. 3 w umowie kredytu, ale przede wszystkim samo zawarcie umowy ubezpieczenia niskiego wkładu przez pozwanego bank z (...) S.A. W ocenie Sądu ciężar udowodnienia, iż powyższa umowa została przez mBank zawarta spoczywał na pozwanym. Należy zauważyć, iż pozwany odmówił przedstawienia umowy ubezpieczenia powołując się na tajemnicę przedsiębiorstwa oraz tajemnicę ubezpieczeniową. Zdaniem Sądu powołanie się przez pozwanego na powyższą argumentację należy uznać za niewystarczające do oddalenia powództwa w niniejszej sprawie. Pozwany oprócz umowy ubezpieczenia mógł bowiem przedstawić jakikolwiek dowód pośredni potwierdzający, iż opłaty z tytułu składki na ubezpieczenie wpłacone przez powoda zostały faktycznie przeznaczone przez bank na ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu. Wobec powyższego Sąd doszedł do przekonania, iż zasadne są twierdzenia powoda, iż pozwany bank nie zawarł umowy ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu a mimo to pobrał z tego tytułu kwoty przeznaczone na składki takiego ubezpieczenia. Pobrane kwoty stanowią nienależne świadczenie do którego zwrotu zobowiązany jest pozwany.

Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (art. 410 § 2 k.c.).

W myśl przepisu art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Wobec powyższych rozważań, na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 k.c. Sąd orzekł jak w pkt. I wyroku.

Wobec nie wykazania przez pozwanego zawarcia umowy ubezpieczenia z (...) Polska oraz przekazania środków wpłaconych przez powoda, na składki tego ubezpieczenia i w konsekwencji przyjęcia, iż doszło do nienależnego świadczenia na rzecz pozwanego zbędnym były rozważania czy zapis § 3 pkt. 3 umowy kredytu stanowił niedozwoloną klauzulę umowną, gdyż nie miałyby to wpływu na rozstrzygnięcie.

Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek ustawowych Sąd oparł na treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W niniejszej sprawie powód wniósł o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 14 019,83 zł od dnia 21 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty. Żądanie to w ocenie Sądu zasługiwało na uwzględnienie – nie ulegało bowiem wątpliwości, iż dzień po upływie czternastodniowego terminu wyznaczonego pozwanemu przez powoda na zapłatę żądanej kwoty 14 019,83 zł pozostawał już w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia. Powód w dniu 30 października 2014 r. rozszerzył powództwo o kwotę 5 684,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 października 2014 r. do dnia zapłaty. Sąd zasądził odsetki od powyższego kwoty od dnia 14 listopada 2014 r. uznając, iż rozszerzenie powództwa stanowiło wezwanie do zapłaty dla pozwanego, Sąd doliczył wobec powyższego 14-dniowy termin na spełnienie roszczenia, uznając, iż upłynął on w dniu 13 listopada 2014 r. i oddalając powództwo w pozostałym zakresie dotyczącym odsetek.

W związku z powyższą argumentacją Sąd orzekł jak w pkt. I i II wyroku.

Na podstawie art. 98 k.p.c. na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu strona pozwana została obciążona kosztami procesu, do których zaliczono koszty zastępstwa procesowego, obliczone na podstawie § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490)

W związku z uwzględnieniem roszczeń powoda w niniejszej sprawie pozwany został obciążony kwotą opłaty od pozwu (obliczoną od wartości przedmiotu sporu) na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594) oraz kwotą 17 zł stanowiącą koszty opłaty od pełnomocnictwa udzielonego przez powoda na rzecz profesjonalnego pełnomocnika.

Zarządzenie:(...).